

U tom središtu i iz njega »izvještava čovjek o 'vijesti', donosi je, i time se sabire za dodijeljenu povijest«³². Upravo je u tome daljnja, punija i konkretnija odredba onoga što zapravo kazuje ishodišna i uputna riječ »odnos«. Jer »latinska riječ *relatio* znači *uzvratanje* onome koji se obratio na nekoga i utoliko izriče mogućnost i temelj *izvještavanja, pripovijedanja, govorenja*«³³. Povijesni sklop i njegova zгода najprisnije su vezani uz kazivanje. Stoga je jednako točno reći »da se povijesni sklop događa u kazivanju«³⁴ kao i to da je »da bi došlo do kazivanja potrebna [...] zгода povijesnog sklopa«³⁵, ili pak da je »navješćivanje kao bit govora dalo [...] povijesni sklop«³⁶. No, osnovno je da »jednostavno, pravo kazivanje« o kojemu je tu riječ nikada nije puko govorenje, nasumično oglašavanje ili pak samouvjerenost »jezičanje«. Bezuvjetni preduvjet toga da se čudnovatost »jednostavnosti« tog kazivanja samo i početno približi bila bi obuhvatna i temeljita »destrukcija one ontologije koja leži u osnovi svake lingvistike«³⁷. Prije svega treba ustrajavati na tome da je bit jednostavnog kazivanja u mišljenju.³⁸ Kazivanje pak nije nikakvo sredstvo naknadnog priopćenja onog već mišljenog i domišljenog. Samo mišljenje u sebi se zbiva kao kazivanje. U skladu s mijenom iskustva i određenja mišljenja kao povijesnog, bit će iz temelja izmijenjen i ustroj njemu pripadnog kazivanja. Premda ono, naime, još uvijek govori u iskazima, izjavnim rečenicama, te rečenice »nisu više ništa logičko i gramatičko, nego su dobile karakter zbijanja«³⁹. Govor, iskušen iz povijesnog mišljenja, »nije sredstvo sporazumijevanja, nego kompleksno dovođenje bitka, vremena, biti čovjeka i bića na čistac«⁴⁰.

Tako će povijesnome mišljenju »na kraju filozofiranja i metafizofiranja« najvažnijom zadaćom ostati jednostavnost kazivanja⁴¹ i ono će se sve više posvećivati upornim pokušajima da pomno i oprezno »oslobađa 'jezik' za ono što on kazuje«⁴². Na koncu će mu se čak učiniti kako bi moglo biti da je »na pomolu [...] usred historijske događajstine, povijesni čovjek koji skrbno prima povijesnu

³² V. Sutlić, *Bit i suvremenost*, 35.

³³ Isto.

³⁴ Vanja Sutlić, *Kako čitati Heideggera. Uvod u problematsku raznu »Sein und Zeit«-a i okolnih spisa*. Zagreb s. a. [1989], 99.

³⁵ Vanja Sutlić, *Praksa rada kao znanstvena povijest. Povijesno mišljenje kao kritika kriptofilozofijskog ustrojstva Marxove misli*. Drugo, prošireno i popravljeno izdanje, Zagreb 1987, 218.

³⁶ V. Sutlić, *Praksa rada kao znanstvena povijest*, 148.

³⁷ V. Sutlić, *Praksa rada kao znanstvena povijest*. Drugo izdanje, 32.

³⁸ Isto, 218.

³⁹ V. Sutlić, *Kako čitati Heideggera*, 99.

⁴⁰ Isto.

⁴¹ V. Sutlić, *Praksa rada kao znanstvena povijest*. Drugo izdanje, 32.

⁴² V. Sutlić, *Kako čitati Heideggera*, 179.